

EN PORTADA

10 ANYS DE BIBLIOTECA A CAN COROMINES

Pàgs. 4-11

Ajuntament de
Sant Pol de Mar

ENS

Dipòsit legal
B-24263-93

Edita

Ajuntament
de Sant Pol de Mar

Coordinació

Marc Vidal
(Regidoria de
Comunicació)

Maquetació

gina@mutudesign.com

Impressió

Impremta Pagès

Fotografia

Arxiu Ajuntament
Sant Pol de Mar,
Arxiu Municipal,
Arxiu Pere Saulea
i Col·lectiu Feminista

Publicitat

ens@santpol.cat
93 760 01 52

Ajuntament de Sant Pol de Mar

Plaça de la Vila, 1
08395 Sant Pol de Mar
Tel. 93 760 04 51
www.santpol.cat

Facebook/Twitter/
Instagram/Youtube:
@ajsantpol

Imprès en paper
100% ecològic

Tirada

1.400 exemplars

Cost unitari

0,76€

Per molts anys, Can Coromines!

Han passat 10 anys des que la biblioteca de Sant Pol de Mar es va traslladar de l'edifici de l'estació a Can Coromines, donant continuïtat a un servei que es ve prestant a la nostra vila des de finals del segle XIX.

Les biblioteques són pilars fonamentals de la comunitat, espais de trobada on el coneixement es comparteix i es preserva. No només faciliten l'accés a la lectura i a l'aprenentatge, sinó que també actuen com a garants de la llengua i la cultura, promovent activitats que enforteixen la identitat col·lectiva. En un món cada cop més digital, continuen sent refugis d'inclusió, on tothom pot trobar recursos per créixer personalment, esdevenint un patrimoni imprescindible que cal protegir i potenciar.

En aquest *ENS* volem honrar el servei de biblioteca fent un repàs històric als diferents espais que l'han acollit fins arribar a Can Coromines i recordar alhora els diferents usos que va tenir l'edifici abans d'esdevenir biblioteca. La seva actual directora, a més, fa balanç de la trajectòria de l'equipament i parla dels reptes que afronta.

Un *ENS* que també us proposa descobrir una nova entitat de la vila, el Col·lectiu Feminista, ara que tot just deixem enrera els actes de commemoració del 8M a Sant Pol de Mar. I, precisament, us convidem a descobrir la figura de Maria Paulís Roura, una emprenedora santpolenca que va ser l'ànima d'un dels locals més emblemàtics de Sant Pol: el Cafè El Centre.

TELÈFONS D'INTERÈS

Arxiu Municipal

93 780 33 38

Biblioteca Can Coromines

93 760 45 44

Ca l'Arturo

93 760 30 06

Consultori Local

Sant Pol de Mar

93 760 48 18

Llar d'infants Pi del Soldat

93 760 10 72

Oficina d'Atenció a la Ciutadania (OAC)

93 760 04 51

Oficina Turisme

93 760 45 47

Polícia Local

93 760 05 19

Emergències:

609 306 609

Serveis Socials Municipals

93 760 09 09

TENS QUEIXES SOBRE L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA?

Contacta amb el Síndic de Greuges:

900 124 124 / sindic@sindic.cat
www.sindic.cat

Sumari t[NS]

4

EN PORTADA

LES
BIBLIOTEQUES
A SANT POL:
UN LLEGAT
CENTENARI

17

ENTREVISTA

MARTA QUER

20

ENTITAT

COL·LECTIU
FEMINISTA

22

REPORTATGE

LA TETA
DEL CENTRE

24

ARBRES DE SANT POL

ELS CEDRES

26

L'EXPOSICIÓ DEL MUSEU

JOSEP BOFILL,
GEMECS
DE LA TERRA

28

RECOMANACIONS I

PASSATEMPS LITERARIS

VA DE LLIBRES

30

TRIBUNA POLÍTICA

32

AGENDA TRIMESTRAL

LES BIBLIOTEQUES A SANT POL: UN LLEGAT CENTENARI

Enguany celebrem els 10 anys de la Biblioteca de Can Coromines, però per trobar el primer equipament d'aquestes característiques a Sant Pol ens cal anar molt més enrere en el temps. Recuperem la història de les biblioteques amb què ha comptat la nostra vila, un llegat cultural que cal conèixer i reivindicar.

Cristina Bosch i Prat

Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar

Vista de Sant Pol (1892)

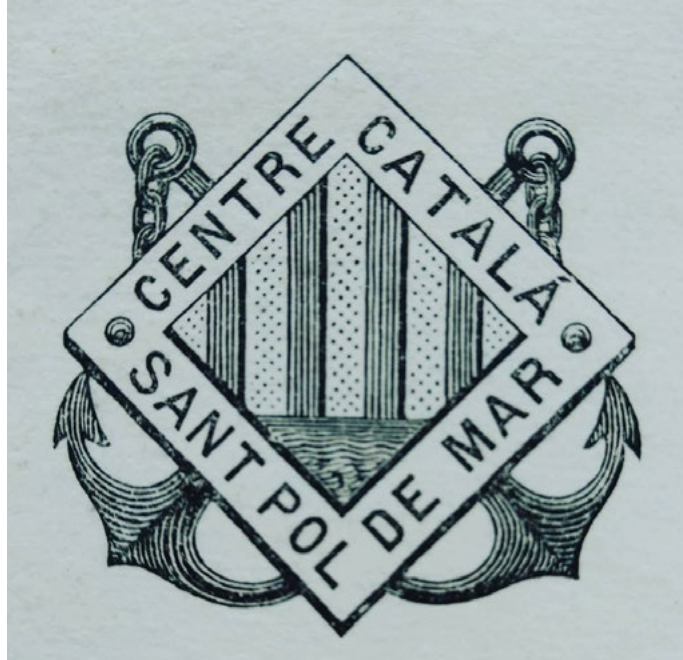
Les primeres biblioteques

La primera biblioteca de què tenim notícia a Sant Pol fou la del Centre Català, associació catalanista fundada l'any 1888, que tenia la seva seu social al carrer Consolat de Mar. Disposava d'un espaiós cafè, sala de ball i teatre, on duia a terme diferents tipus de vetllades culturals i festives. L'entitat destacà també per la seva tasca didàctica, atès que organitzava classes nocturnes per adults, de manera totalment gratuïta. Les inquietuds culturals dels seus dirigents els portaren a crear una biblioteca, la qual es nodria, en bona part, de les donacions que anava rebent dels socis i simpatitzants: *Devem fer constar que gràcies al patriotisme de las personas de bona voluntad, nostra Biblioteca prospera que és un gust, contant-se ja un regular nombre de obras*¹.

Durant la festa major de 1894 hi hagué un gran nombre de visites al Centre Català: *Digne d'alabansa fou per part de tots los forasters l'estat de cultura en que's troba la societat. (...) Lo que cridà també la atenció, fou la gran Sala-biblioteca, i l'Armari-llibreria, aquest per lo gran número de volums que conté, tots encuadernats, algun d'ells amb molt luxe, y la Sala, per lo número de escullits periòdichs que omplan la taula de lectura (...)*²

El Centre Català desaparegué a mitjans de la dècada de 1910 i la següent notícia que tenim de l'existència d'una biblioteca a Sant Pol data de 1913, quan se n'implementà una a les antigues escoles públiques, gràcies a la iniciativa de la mestra Carme Domènech, la qual fou felicitada per la Junta provincial d'instrucció pública a tal efecte.

L'any 1919, dins el pla de biblioteques populars de la Mancomunitat de Catalunya, es creà la biblioteca pública de Canet de Mar, amb l'objectiu de facilitar l'accés a la informació i als continguts culturals al públic en general. El gener de 1921 s'implementà el servei de préstec de llibres, completament gratuït, per a aquells lectors que volien llegir a casa seva qualsevol obra de la biblioteca. Es comptava amb la cooperació d'altres agents propers a la localitat, per la qual cosa es nomenà Carles Torrus com a delegat de la biblioteca a Sant Pol, per tal que els veïns de la nostra vila també tinguessin accés a aquest servei de préstec: *Cada lector només té dret a endur-se'n un llibre. El llibre es podrà guardar 15 dies, prorrogables per altres vuyt. Els infants estan exclusius del préstec, car, entre altres raons, ells no tenen obligacions com la gent gran, que els impedeixi llegir a la Biblioteca*³.

Logotip Centre Català de Sant Pol

Joaquim Pou i les biblioteques de La Sardana i Palestra

Joaquim Pou fou, sens dubte, un dels santpolencs que més treballà, a partir de la dècada de 1920, per fer funcionar una biblioteca pública local a Sant Pol, a partir de la qual tant ell com la gent del poble poguessin tenir l'oportunitat de llegir obres que individualment no estaven al seu abast. Ell defensava que una biblioteca popular faria pujar el nivell cultural de la vila i treballà per fer-la realitat des de l'entitat *La Sardana*, una associació popular de caràcter recreatiu i cultural, fundada el 1926, que tenia la seva seu social al carrer Consolat de Mar, 47, on actualment hi ha el Centre Cultural i d'Esbarjo. Així parlava Antoni Martí Monteys de la iniciativa de l'entitat de crear una biblioteca:

Acaben de dir-me que uns quants joves de Sant Pol (...) s'han emprés la gesta noble i generosa de crear una biblioteca circulant. Bella iniciativa, amics meus, bella i feconda. L'amor al llibre us la ha suggerit, l'amor al llibre us ha abrandat amb fervorós entusiasme.

Un llibre: materialment, tant poqueta cosa, tant frèvol, tant volander, tant perdedor. Significativament, tant fort, tant ple, tant definitiu.

El llibre és un company amant, un amic fidelíssim, un recer segur. El llegir és una de les passions més fortes i abasgadores. Per ella, d'una banda us isoleu del món, reconcentrant-vos en vosaltres mateixos, i per altre us hi poseu amb íntim contacte.

Per mitjà del llibre cultivem l'esperit, afinem el criteri, assolim noves sensibilitats, descobrim caires insospitats, tresors ignorats surten a la llum i caminen sorpresos de meravella en meravella.

¹El Santpolench (Abril 1893)

²El Santpolench (Juliol 1894)

³La Costa de llevant (23-01-1921)

Logotip de la biblioteca de La Sardana

Els déus propicis, mantenen en vosaltres el foc sagrat i encenen el vostre neguit generós. Un jorn, ara s'escau justament l'aniversari, pensàveu en crear LA SARDANA i ara, per festejar el cap d'any, empesos per aquesta dèria cultural, us proposeu d'instal·lar a Sant Pol una biblioteca.⁴

La Biblioteca de La Sardana es fundà el setembre de 1927 i es creà un comitè per tal de gestionar-la, que estava presidit per Joan Talamàs i del qual Joaquim Pou n'era vocal. Al setembre de 1928 el mateix Pou es va fer soci protector de la biblioteca, pagant una quota voluntària de 40 pessetes al mes, per tal de fer-la créixer. Aquestes aportacions, sumades a les dels socis i a algunes donacions, van permetre eixamplar el fons, que passà dels 150 volums que tenia l'any 1927 als 1176 que assolí l'any 1935. La biblioteca obria diàriament i oferia també premsa i servei de préstec. Els llibres eren de temes variats, tot i que hi havia un clar predomini del gènere novel·lesc i del teatre. La biblioteca fou la secció de La Sardana a la qual es dedicaren més esforços i, a través del butlletí que publicaven, posaven de manifest l'interès que tenien a impulsar-la i com d'orgullosos n'estaven.

L'any 1930 Pou creà l'entitat *Palestra*, una associació de caràcter cultural i catalanista, que inicialment compartí local amb La Sardana, però les divisions polítiques van provocar que acabessin enfrontades i que aquesta darrera associació es traslladés a l'actual carrer Abat Deàs. La militància socialista de Pou incomodava alguns socis de La Sardana, de caire conservador, els quals van impulsar l'adhesió de l'entitat a la Lliga Catalana i van forçar els dissidents polítics a plegar. Just abans de fer-se oficial la divisió de les dues entitats l'abril de 1933, Pou

*La Biblioteca popular
coneixement del públic, q
que tinguin llibres de la
de la Sardana, passin a
Així també es prega q
que vulgui fer donació de
a l'esmentada biblioteca
ho faci el més aviat p
tal de no entorpir-me l
Les entregues poden
a la barberia*

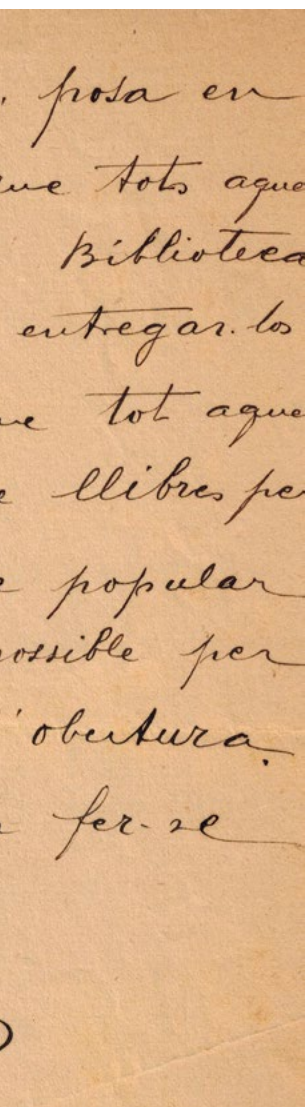
Ordre municipal dictada durant la Guerra Civil (no consta la data)

intentà, com a regidor de Cultura de l'Ajuntament, impulsar una biblioteca pública, que havia de funcionar com a filial de la de Canet, però finalment l'intent no reeixí.

Pou quedà, per tant, fora de La Sardana i fou privat d'utilitzar la seva biblioteca, de manera que decidí tornar a començar la tasca d'organitzar una biblioteca pública a través de *Palestra*, la qual quedà instal·lada en un pis de la casa número 6 del carrer Ferrocarril. Malgrat això, durant la guerra civil, persistí en la seva dèria de recuperar el patrimoni bibliogràfic que ell mateix havia ajudat a crear. Així, aprofitant el forçat silenci polític dels elements de La Sardana i el desmantellament d'aquesta com a associació, Pou intentà unificar la biblioteca de l'entitat amb la de *Palestra*, creant una autèntica biblioteca popular, com les que ja existien a Canet, Calella o Pineda des del temps de la Mancomunitat. Es dictà una ordre municipal que deia el que segueix: *Tots aquells que tinguin llibres de la biblioteca de La Sardana passin a entregar-los. Així també es prega que tot aquell que vulgui fer donació de llibres per a l'esmentada biblioteca popular, ho facin el més aviat possible, per tal de no entorpir-ne l'obertura.*

Desconeixem l'èxit o el fracàs d'aquesta iniciativa, el que sabem és que, en cas que hagués existit, quedà desmante-

⁴ Butlletí La Sardana

Després dels anys de foscor que suposà la postguerra, el primer clam per la creació d'una biblioteca pública arribà l'any 1954

Biblioteca Municipal a la Plaça de la vila (1965)

llada a partir de 1939 quan, abans que entressin els franquistes, en un moment de total desorganització del règim republicà, força gent del poble s'apropià particularment del fons de la biblioteca. Aquella escampadissa de llibres tenia molt de simbòlic, atès que significava la derrota de tots els qui, com Pou, havien defensat que la ignorància era l'arrel de tots els mals de la societat i que la revolució o el canvis socials només s'aconseguirien mitjançant l'extensió de biblioteques i escoles.

La primera biblioteca pública

Després dels anys de foscor que suposà la postguerra, el primer clam per la creació d'una biblioteca pública arribà l'any 1954:

Por la Presidencia se hizo constar que este pueblo, que de tiempos remotos tuvo su Biblioteca pública y por vicisitudes varias habia desaparecido, quedando algunos volúmenes de la denominada "La Sardana", se hace sentir nuevamente su necesidad (...). Por todos y cada uno de los señores concejales se aprobó la moción del señor Alcalde y por unani-

midad se acordó: Solicitar la creación en esta villa de una Biblioteca pública municipal, integrada dentro del Servicio Nacional de lectura (...).

Al mateix ple també s'acorda condicionar els locals de la planta baixa de l'Ajuntament per ubicar-hi la nova biblioteca, a més de recollir els volums escampats, procedents de la biblioteca de *La Sardana*.

La data oficial de creació de la Biblioteca pública de Sant Pol fou el 17 d'octubre de 1957 i s'obrí al públic pocs dies després, però la inauguració tingué lloc el 2 de febrer de 1958. El nou equipament comptava amb els volums restants de l'antiga biblioteca de *La Sardana* i amb un lot fundacional de 1.501 volums, que havia remès el Servei Nacional de lectura, via ferrocarril, uns dies abans. L'Ajuntament havia de fer-se càrrec de les despeses de personal i del manteniment de l'edifici, que fou situat a la planta baixa de l'Ajuntament, on actualment hi ha el servei d'urbanisme.

L'any 1982 es van fer reformes per ampliar la biblioteca, que anava creixent cada vegada més. Al 1994 tenia 500 socis i disposava de 8.500 llibres, però l'espai havia quedat obsolet, de manera que l'estiu de 1996 l'equipament es traslladà, ocupant el primer pis de l'estació de Renfe.

Interior de la biblioteca municipal a l'edifici de la plaça de la Vila (1965)

La inauguració va tenir lloc el novembre d'aquell any i va comptar amb la presència de Josep Mª Ainaud de Lasarte, el qual dedicà unes paraules de lloança als llibres, segons ell *els millors amics que podem tenir a la vida*. Podeu reviure aquella inauguració en el vídeo que trobareu escanejant aquest codi QR.

L'any 2003 es començà a plantejar traslladar la biblioteca cap a un emplaçament definitiu. La idea del consistori era rehabilitar l'edifici de les antigues escoles, al carrer Santa Clara, per destinar-lo a aquesta finalitat cultural. Aquesta iniciativa, però, topà amb l'oposició de bona part de la gent del poble, que no estava d'acord amb el projecte que es realitzà per encàrrec de la Diputació. S'hi volia incloure també l'Arxiu Municipal i, tot plegat, implicava una ampliació volumètrica, que reclamava l'enderroc d'una part de l'edifici, per substituir-la per una de nova, a més de la construcció d'un semi soterrani al pati.

Els opositors consideraven que suposava una intervenció massa agressiva a nivell patrimonial, per a un edifici catalogat amb el nivell màxim de protecció. Malgrat no s'oposaven a l'ús al qual es volia destinar la construcció, demanaven que es busqués una intervenció arquitectònica més respectuosa amb el llegat d'Ignasi Mas Morell, arquitecte de les antigues escoles, però finalment no es va arribar a cap entesa i l'Ajuntament es veié obligat a desistir del projecte i a buscar un altre emplaçament per la nova biblioteca.

Entrada de la biblioteca a la Plaça de l'estació (1999)

Inauguració de la biblioteca al primer pis de l'estació (1996)

Fulletó de l'exposició del Centenari de les Escoles – Museu de Pintura Sant Pol de Mar (2010)

Inauguració de la Biblioteca de Can Coromines (2015)

La biblioteca de Can Coromines

Davant la manca d'espais disponibles dins del nucli urbà, el consitori acabà recuperant una idea que ja s'havia posat sobre la taula molts anys abans: la de destinar una part de l'edifici de *Can Coromines* a la biblioteca. Malgrat que la construcció era més petita del que hauria estat desitjable, estava ubicada en un edifici històric meravellós, al bell mig de la vila. Així, el 22 de març de 2015 s'inaugurà la nova Biblioteca de Can Coromines, integrada a la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, per fi un equipament a l'alçada del llegat centenari del qual ha esdevingut hereva. Enguany la nostra biblioteca arriba al seu desè aniversari i no se'ns acut cap regal millor que recuperar aquesta tradició bibliòfila de Sant Pol, una de les riqueses culturals de què pot presumir la nostra vila.

Activitat al pati de la biblioteca (2018)

Bibliografia i webgrafia

- ☛ Sauleda Parés, Pere; Sauleda Parés, Jordi (2000). *El Sant Pol de l'avi. Sant Pol de Mar*.
- ☛ Amat i Teixidó, J. (1998). *Sant Pol de Mar (1931-1948). República, Conflicte Civil i Primer Franquisme*. Vilassar de Mar. Oikos-Tau.
- ☛ Pomés i Vives, J.; Sàiz i Xiqués, C. (2000). *Joaquim Pou Mas, 1891-1966, dinamisme i ambició: de cooperativista agrari a conseller de la Generalitat*. Barcelona. Publicacions de l'abadia de Montserrat.
- ☛ Publicació *El Santpolench* (1890-1894).

Fonts documentals

- ☛ Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar
- ☛ Arxiu Pere Sauleda

Imatges

- ☛ Arxiu Pere Sauleda

SANT POL CELEBRA ELS 10 ANYS DE LA BIBLIOTECA DE CAN COROMINES AMB UNA GRAN FESTA LITERÀRIA

El passat 22 de març de 2025, Sant Pol de Mar va commemorar el desè aniversari del trasllat de la seva biblioteca a l'edifici de Can Coromines amb una jornada plena d'activitats culturals. La celebració, que coincidia exactament amb la data de la inauguració de la biblioteca, el 22 de març de 2015, va esdevenir un punt de trobada per a lectors, autors i amants de la literatura.

La primera Fira d'autors i autores locals i el recital de poesia de Josep Pedrals van ser dues de les activitats programades per al públic adult

Sobre aquestes línies, la Fira d'autors i autores va reunir una vintena de 'plomes' locals. A sota, l'Hora del Conte dedicada als gegants de Sant Pol

Les activitats van començar el divendres 21 de març amb un *scape room* organitzat a la biblioteca, on els participants van haver de resoldre enigmes en diferents torns per superar el repte. La proposta va tenir una gran acollida, amb un bon nombre d'inscrits que van posar a prova la seva astúcia i capacitat de treball en equip.

El gruix de la celebració, però, es va viure el dissabte 22 de març, quan la festa es va traslladar a diferents espais de Sant Pol de Mar. A la Plaça 1 d'Octubre, l'alumnat de l'Institut de Sant Pol va protagonitzar una Hora del Conte especial, captivant petits i grans amb les seves lec-

tures. Just després, Marta Romà va oferir un relat sobre els gegants Ben Hasad i Mercè de la Murtra, seguit d'un taller a càrrec de la Colla Gegantera de Sant Pol, que va permetre als assistents conèixer més a fons aquesta tradició.

Simultàniament, la Plaça de la Vila va acollir la primera Fira d'autors i autores locals de Sant Pol de Mar, un espai on una vintena d'escriptors i escriptores del municipi van poder exposar i vendre les seves obres, alhora que interactuaven amb el públic lector. Tot i l'amenaça de pluja, aquesta iniciativa va tenir una gran acceptació i va servir per posar en valor el talent literari local.

La Plaça de l'1 d'octubre va acollir les activitats infantils

La celebració es va tancar a la sala Ainaud de Lasarte amb els parlaments institucionals a càrrec de la regidora de Cultura, Marta Romà, i de l'alcalde, Montserrat Garrido, on es va recordar la trajectòria de la biblioteca i el seu impacte en la vida cultural del poble. Finalment, el poeta i rapsode Josep Pedrals va posar el punt final a la jornada amb una actuació poètica que va entusiasmar el públic per la seva frescor i toc humorístic.

A més de les activitats principals, durant tot el matí es van habilitar espais especials com una zona de lectura tranquil·la i familiar, un espai interactiu per imaginar

la Biblioteca del futur i una exposició amb els treballs presentats al concurs de punts de llibre.

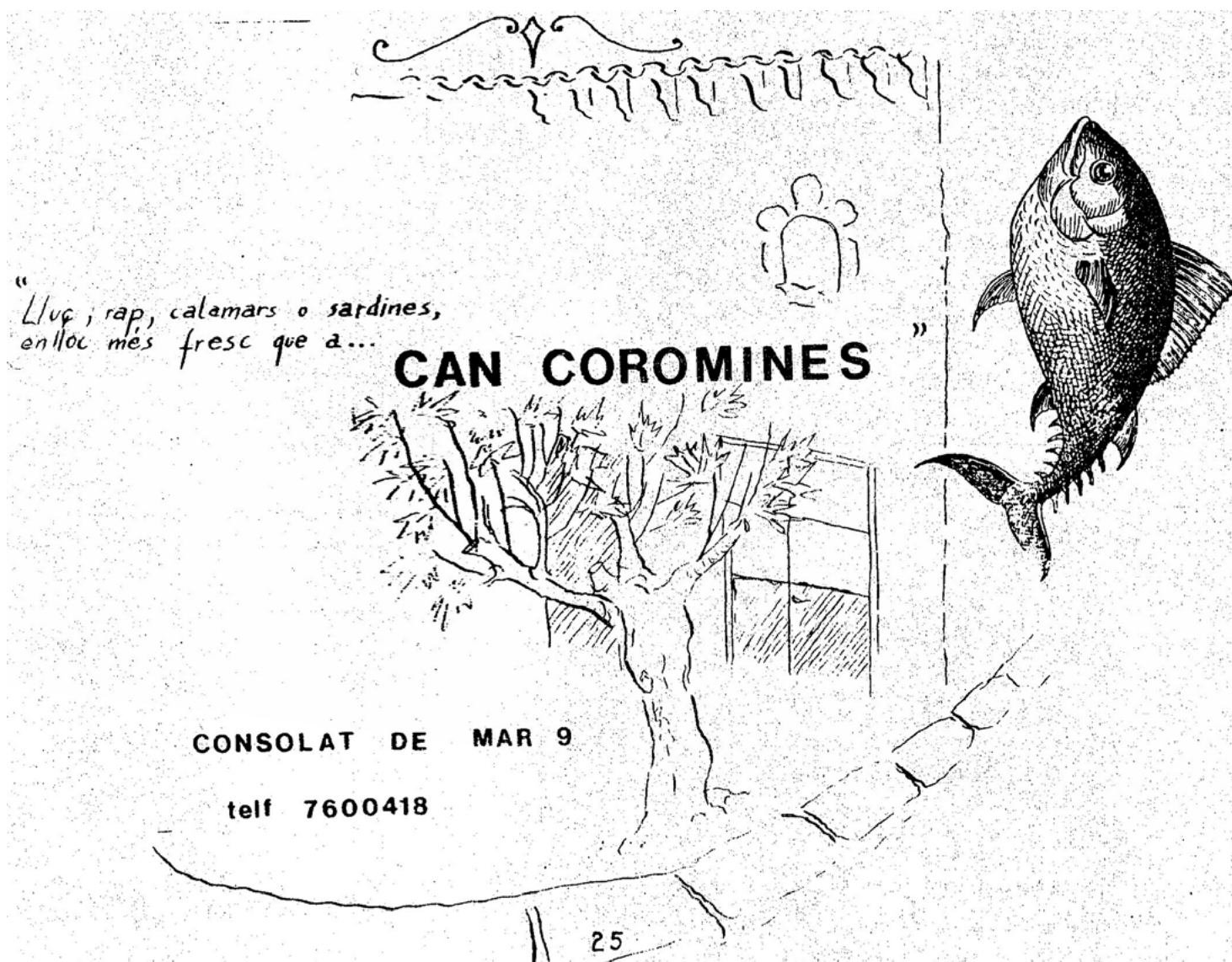
Amb aquests actes de celebració, es va complir el lema que s'havia utilitzat els dies previs per anunciar que el servei de biblioteca romandria tancat els dies 21 i 22 de març: *tancada de portes endins, oberta de portes enfora!*

Així, Sant Pol de Mar va reafirmar el seu compromís amb la cultura i la lectura, consolidant la Biblioteca de Can Coromines com un referent cultural del municipi i un espai essencial per a la comunitat.

DE CASA DE LA VILA A BIBLIOTECA: EL LLARG VIATGE DE CAN COROMINES

Un edifici amb molta vida. L'actual Biblioteca de Can Coromines no sempre ha estat un temple del saber. Al llarg de la seva història, aquest emblemàtic edifici ha passat per múltiples transformacions: va ser Ajuntament, residència d'intel·lectuals, seu de la Falange, fonda i restaurant abans d'acollir el coneixement i la cultura com ho fa avui.

Sobre aquestes línies, anunci del restaurant de Can Coromines a la revista *L'Ocell* (1982).
A la dreta, façana de l'edifici com a Biblioteca (2018) i foto de quan va ser restaurant (1982).

Seu de l'Ajuntament

No disposem de dades exactes sobre l'any de construcció de l'edifici ni tampoc quin en va ser el seu primer ús, però sí que es té constància, gràcies a les primeres actes del Ple que es conserven, que el 1841 ja era la seu de l'Ajuntament de Sant Pol. I ho va ser durant prop de 80 anys fins que el govern municipal valorà canviar d'espai perquè l'edifici havia quedat petit per a les seves necessitats. De fet, l'escut de Sant Pol i l'asta de ferro forjat que encara avui s'identifiquen a la seva façana són els únics elements que s'han conservat corresponents al període en el qual l'edifici fou l'Ajuntament de Sant Pol.

El setembre de 1926, el consistori compra un edifici pràcticament a tocar, propietat de Ramon Planiol, per ubicar-hi el nou Ajuntament, que encara avui tenim. L'edifici tenia un jardí, que seria destinat a plaça pública: l'actual Plaça de la Vila. També s'hi ubicà el mercat, situat a la que ara és la sala Josep M. Ainaud de Lasarte.

Residència de la família Coromines

El març de 1927 un estiuejant de Barcelona anomenat Pere Coromines, s'interessa per comprar l'edifici del vell Ajuntament i n'acaba pagant 7.500 pessetes. Feia uns anys que passava els estius a Sant Pol, des que el seu amic, el dramaturg Ignasi Iglesias, li va descobrir el poble quan buscava un canvi d'aires que li havia recomanat el seu metge per problemes de salut.

La família Coromines s'instal·la a la nova casa d'estiueig i va fer-hi obres de remodelació, afegint-hi el portal rodó adovellat i la finestra conopial amb una sola llinda i ampit motllurat, d'estil gòtic. Uns elements molt característics que l'edifici llueix encara avui i que formen part del logotip de la Biblioteca. Pere Coromines va adquirir-los de l'antiga masia de Can Guillem, enderrocada el 1922, als que a canvi va pagar les obres de reparació de la teulada i altres desperfectes. A més de Pere Coromines, escriptor, polític i advocat, en aquella època passen els estius a Sant Pol molts intel·lectuals de l'època, com ara l'arquitecte Ignasi Mas Morell, la cantant Conxita Badia, el dramaturg Ignasi Iglesias, el polític Carrasco i Formiguera, els compositors Enric Morera i Amadeu Vives... Però després de la Segona República esclata la Guerra Civil i Pere Coromines, molt implicat en la vida política del país, es veu obligat a exiliar-se amb tota la família a Buenos Aires, on va morir.

Seu de la Falange

Acabada la guerra i després del triomf del dictador Franco, la casa va ser expropiada i es va convertir en la seu de la Falange a Sant Pol.

Casa d'estiueig i fonda

Un cop recuperada la casa i tornada la propietat a la família Coromines, la família la lloga al Dr. Sarro fins a l'any

1969, que Ernest Coromines l'arregla per convertir-la en un fonda. Són els temps dels primers estiuejants estrangers, sobretot alemanys.

Restaurant Can Coromines

L'any 1975, la família Pomés Codina agafa la casa i la converteix en un restaurant que portarà el nom de Can Coromines. Ofereix menjars casolans i un ambient familiar. Són els anys dels primers ajuntaments democràtics, de festes majors, de pubilles, de tertúlies... La gestió de la família Pomés Codina, molt arrelada en la vida sociocultural del poble, fa que esdevingui un lloc de trobada molt emblemàtic durant aquells temps. Can Coromines com a restaurant va cessar l'any 1993 i des d'aleshores l'edifici va restar uns anys tancat.

L'inquilí desconegut de Can Coromines: la Fundació Pere Coromines

Després d'un temps de silenci, i gràcies a una iniciativa del regidor de Cultura d'aleshores, Josep Mestres, l'any 1996 l'Ajuntament comença a negociar amb la família Coromines la creació d'una fundació amb el llegat del filòleg Joan Coromines. Després de negociacions amb diverses entitats i la mateixa Generalitat, es posa fil a l'agulla. L'any 1997 mor Joan Coromines deixant tot el seu llegat al poble de Sant Pol i a la seva fundació i el setembre del 2006 s'inaugura la Fundació Pere i Joan Coromines.

Biblioteca municipal

A principis dels anys 2000 Sant Pol necessitava una nova biblioteca en condicions però la manca d'equipaments i la crisi econòmica fan inviables totes les propostes. L'Ajuntament, presidit per l'alcalde Montserrat Garrido, va començar a negociar la possibilitat de compartir, en aquest edifici, la Biblioteca municipal i la Fundació Coromines. Finalment, amb la implicació de la Diputació de Barcelona, el projecte es va poder fer realitat i el 22 de març de 2015

Can Coromines com a col·legi electoral en el referèndum de l'1 d'octubre del 2017

s'inaugurava la nova biblioteca de Sant Pol. Des d'aleshores conviuen en aquest edifici el llegat del filòleg Joan Coromines, fill de Pere Coromines, i el servei de biblioteca.

Col·legi electoral

Un altre dels usos de l'edifici, tot i que de manera molt puntual, és el de col·legi electoral cada cop que hi ha eleccions a Sant Pol de Mar, ja siguin de caràcter municipal, autonòmic, estatals o europees. Destaca per sobre d'aquestes, però, la celebració del referèndum sobre la independència de Catalunya de l'1 d'octubre del 2017, que va aplegar multitud de persones a l'exterior de l'edifici, a mode de barricada humana, davant la possible arribada d'agents de la Guàrdia Civil. Arran d'aquella jornada històrica, i coincidint amb el primer aniversari dels fets, la placeta del davant de Can Coromines es va batejar amb el nom de Plaça 1 d'octubre.

MARTA QUER: “TINC L'OBSESSIÓ DE TREURE LA BIBLIOTECA DELS SEUS MURS FÍSICS I FER MOLTES ACTIVITATS A L'EXTERIOR”

Marta Quer (Premià de Mar, 1977), és directora de la Biblioteca Can Coromines des del juny del 2017. Diplomada en Biblioteconomia i Documentació, va iniciar-se en l'empresa privada per, posteriorment, treballar a diverses biblioteques de la ciutat de Barcelona i va codirigir la biblioteca de Tiana durant 9 anys abans d'assumir la direcció del servei a Sant Pol de Mar. Juntament amb la Lali Sala i la Sílvia Patiño, són l'ànima de la biblioteca.

Quins canvis ha experimentat la Biblioteca en aquests 10 anys a l'edifici de Can Coromines?

A nivell de serveis, són els mateixos des que vam obrir, però millorats. Per exemple el servei de préstec interbibliotecari ara és gratuït i ha crescut exponencialment. En canvi, el servei de wi-fi ha anat a menys. Ha canviat més cap a usos socials i com a punt de trobada. Sobretot es veu a la sala infantil, que ens ha quedat totalment petita. D'altra banda, la franja d'edat dels joves està creixent des de fa dos cursos, perquè tornen a venir a la Biblioteca a estudiar.

I com ha evolucionat l'ús que en fan les persones usuàries?

Bàsicament la gent ve a fer el préstec de llibres. De 45 anys en amunt, abans utilitzaven molt els ordinadors i ara venen més a llegir. I la gent gran fa servir molt els Clubs de Lectura.

Estem oferint els serveis que la Diputació ens marca per a municipis de més de 5.000 habitants amb els recursos i l'espai per a municipis de 3.000 habitants

En una societat cada cop més digital, el format paper va cada cop a menys?

Els dos formats conviuen, tot i que no juguen la mateixa lliga. Durant la pandèmia el format digital va pujar moltíssim i es manté, però el paper encara guanya de golejada.

Com s'adapta la Biblioteca i el seu personal als nous entorns digitals?

Les biblioteques sempre hem intentat ser punteres en el tema de la tecnologia. Tenim l'objectiu que tothom tingui accés a la informació sigui quin sigui el seu format. Va passar amb els CD-Rom, els films en DVD... Ara la música l'oferim en streaming i en les pel·lícules tenim un acord amb Filmin, que ofereix una part del seu catàleg a través de la plataforma e-Biblio.

S'ha detectat un descens de públic infantil, jove o adolescent, que es pugui associar al creixent ús de les pantalles?

A nivell infantil, la Biblioteca és un punt de trobada per a nens, mares i pares. El nostre públic principal són infants d'infantil i primària. A l'institut ens desapareixen i tornen al batxillerat. Des de fa dos anys estem fent moltes activitats en col·laboració amb l'Espai Jove i les organitzem a Ca l'Arturo. És a dir, no els fem venir a la Biblioteca, sinó que anem nosaltres on estan ells. Però no hem vist que hi hagi més interès per les pantalles que abans. De fet, antigament hi havia sempre infants jugant amb els ordinadors de la sala infantil i actualment és una cosa més puntual. També és cert que des de la Biblioteca hem fet una aposta pels jocs de taula que està funcionant molt bé.

Quins són els llibres que tenen més èxit darrerament i quin és el perfil de persona lectora que us trobeu majoritàriament?

En públic adult, són persones de 45 anys en amunt que sobretot llegeixen novel·les policiaques. També tenen sortida les històriques i alguna de ciència ficció. Mentre que el públic jove són sobretot noies i entre elles arrasa el gènere romàntic.

Però a la Biblioteca no només s'hi va a llegir o agafar llibres en préstec, oi? Organitzeu moltes més activitats...

Partim de la base que el model de biblioteques actual vol que siguin espais on crear, experimentar i compartir, i no només llegir. Per al públic infantil fem les hores del conte, laboratoris de lectura que conviden a experimentar a través dels contes, a més de laboratoris tecnològics i clubs de lectura. Entre els joves organitzem trobades de jocs de taula, projectes tecnològics com el Tecnogirl i tallers d'impressió en 3D, i clubs de lectura. Mentre que per al adults, també fem clubs de lectura i tallers puntuals sobre tecnologia. A banda, organitzem el concurs de punts de llibre per a totes les edats.

A més de totes aquestes propostes, també heu realitzat moltes activitats conjuntes amb l'Arxiu municipal i amb d'altres entitats de Sant Pol.

Amb l'Arxiu municipal organitzem un mínim de tres activitats anuals coincidint amb el Dia dels Arxius, el Dia del Patrimoni Audiovisual i la gimcana de Festa Major. També col·laborem amb tots els centres educatius de Sant Pol i amb totes les entitats que podem.

Ara fa 10 anys que la Biblioteca està a Can Coromines, però el servei ja s'havia prestat en d'altres edificis de la vila. Creus que les instal·lacions actuals s'ajusten a les necessitats del seu públic?

Quan es va plantejar el canvi d'ubicació hi havia diferents possibilitats. L'Ajuntament va apostar per Can Coromines perquè, tot i que era un espai petit, era un bombó dins del municipi. Ben ubicada i un espai amb caràcter. L'Ajunta-

D'esquerra a dreta, la Sílvia, la Marta i la Lali són el personal de la Biblioteca

ment no volia un gran equipament sinó que volia mantenir l'ànima dels pobles petits. La conseqüència, però, és que la biblioteca no disposa d'una sala d'actes pròpia i hem d'utilitzar la sala Ainaud de Lasarte. Tampoc no tenim sala de treballs en grup, la sala infantil està desbordada... És impossible oferir un espai de trobada que convisqui amb un espai d'estudi en silenci i hem apostat per l'ús social de l'edifici. També hem posat rodes a les estanteries de llibres per poder canviar la configuració segons la necessitat de cada activitat. En resum, estem oferint els serveis que la Diputació ens marca per a municipis de més de 5.000 habitants amb els recursos i l'espai per a municipis de 3.000 habitants. El problema que tenim, que alhora és una gran sort, és que som un servei que no genera queixes i per això no entra dins dels plans de cap govern buscar una ubicació alternativa.

Les biblioteques sempre hem intentat ser punteres en el tema de la tecnologia. Tenim l'objectiu que tothom tingui accés a la informació sigui quin sigui el seu format

La majoria de la gent associa Can Coromines al servei de Biblioteca i desconeix que conviu amb la Fundació Pere Coromines. Existeix relació entre les dues institucions?

No. Som dues entitats independents que compartim un mateix edifici però que anem dirigits a públics diferents i tenim objectius diferents. Més enllà de ser la propietària de l'edifici, desconeixem en quin estat es troba l'activitat de la fundació.

A finals de març heu organitzat els actes de celebració del desè aniversari a Can Coromines. Què volíeu posar en valor amb aquests actes?

Tinc l'obsessió de treure la Biblioteca dels seus murs físics i fer moltes activitats a l'exterior. Per tant, teníem molt clar que la festa havia de fer-se fora. I volíem potenciar molt el talent creatiu de Sant Pol i per això vam organitzar la primera Fira d'autors i autores locals. Per nosaltres era molt important perquè són persones que viuen entre nosaltres, que molt sovint no les coneixem, i tenen molt talent amagat.

Podríem dir que Sant Pol té un bon planter d'escriptores i escriptors?

En teníem localitzats una quinzena i gràcies a la fira ens n'han sortit molts més que no coneixíem. De fet, hem hagut de posar una sèrie de condicions per poder estar a la fira. La condició per estar-hi és portar 10 anys a Sant Pol o tenir-hi un lligam sobradament contrastat.

Com t'imagines que serà la Biblioteca d'aquí a 10 anys?

Tenim la por de morir d'èxit. És a dir, per les limitacions d'espai i recursos no podem oferir més del què ja oferim, tot i que la gent cada cop ens demana més serveis. Per exemple espais de co-working, aules d'estudi, etc. Tot i les limitacions, sí que m'agradaria que a nivell d'espai i de mobiliari fos molt més diàfan. Veig una biblioteca molt viva i familiar, i un pèl més tecnològica (tecnologia més enllà dels mòbils) impressores 3D, etc. Somio poder aconseguir més sales petites, parcel·lar la Biblioteca perquè en funció d'una necessitat o d'una altra es necessiti un personal o un altre. Que guanyi en flexibilitat.

COL·LECTIU FEMINISTA: LA LLUITA PER ACONSEGUIR QUE TOTES LES PERSONES TINGUEM ELS MATEIXOS DRETS

El Col·lectiu feminista de Sant Pol de Mar neix el març de 2018, any en què la vaga feminista del 8 de març va tenir més participació i mobilitzacions que mai. També es va caracteritzar per ser més deslocalitzada i fer-se extensiva arreu del territori arribant a pobles on fins aleshores no s'havien donat aquest tipus d'accions reivindicatives pels drets de les dones.

AFA Sant Pau
Ateneu Popular
A Tot Drap
Agrupació Escolta el Nus
Amics de les Arts
Ampa Institut Sant Pol-La Vallalta
Associació Fira Alternativa
At. Club Sant Pol
Centre Cultural i d'esbarjo
Cineclub Akira
Clàssics Sant Pol
Club Bàsquet Sant Pol 07
Club Nàutic Sant Pol de Mar
Club Petanca Sant Pol
Club Petanca Santpolenc-Maresme
Club Tennis Sant Pol
Colla de Geganters
Col·lectiu Feminista de Sant Pol
Comissió de Reis
Crisol
Dimoni d'Or
Esbart Dansaire
Grup L'Hotel
La Infernal de la Vallalta
Penya Melons
Penya Sarau
Penya Xindries
Sant Pol Jocs
Unió d'Establiments i Serveis
Volades Santpolenques
Vòlei Sant Pol

En el moment de la nostra creació érem un grup de noies/dones d'entre 12 i 72 anys i vam optar per ser un col·lectiu autogestionat i autònom, amb l'objectiu de tenir la màxima llibertat possible en les nostres accions. Duem a terme la nostra activitat des de l'altruisme i l'activisme social.

La nostra finalitat principal ha estat fer ressò dels drets de les dones en diferents àmbits (educatiu, de la salut, en la literatura, en la història del nostre poble, en qüestions de violències masclistes...). Per fer difusió de tots aquests aspectes, hem treballat conjuntament amb altres entitats del poble: la Biblioteca, l'institut, l'Ateneu Popular, l'Ajuntament, el Cineclub Akira, el Museu de Pintura, la Fira Alternativa, etc. Concretament, les accions públiques que hem dut a terme han estat xerrades, tallers sobre identificació d'abusos sexuals, tallers d'autodefensa feminista, cinefòrums, l'aparador de la Biblioteca escollint llibres amb perspectiva de gènere, presentacions de llibres, pintar el banc de la plaça de l'ajuntament de vermell per reivindicar el nostre lloc a l'espai públic, canviar els noms dels carrers del poble per noms de dones...I, paral·

llement, hem acompanyat a persones víctimes de violència de gènere.

Sovint es malentén el feminisme com si fos l'oposat al masclisme i no és cert: el feminisme no busca que les dones estiguin per sobre dels homes. Potser pot quedar més clar si expliquem que el masclisme és conseqüència del sistema patriarcal que impera arreu del món i fa que s'atorguin certs privilegis al sexe masculí. Això provoca que es donin situacions injustes com pot ser la desigualtat salarial (els homes segueixen cobrant més que les dones fent la mateixa feina) o en la distribució de les càrregues domèstiques (encara es dona per suposat que les dones són les que s'han d'encarregar de les feines de cures) i també afavoreix la violència de gènere (529 víctimes de violència de gènere al dia a l'estat espanyol durant el 2024 segons l'Observatori contra Violència Domèstica i de Gènere del Poder Judicial (CGPJ)).

Aquesta violència apareix quan diferents creences masclistes estan actives en una relació, algunes més evidents, però d'altres més invisibles: a quantes ens han obligat a tenir sexe perquè era obligatori en una parella? A quantes ens han controlat amb qui parlàvem i amb qui quedàvem? A quantes ens han menystingut quan hem tingut èxit en alguna feina o projecte, per por a quedar per sota?

El feminisme no defensa que siguem ara les dones les que exercim aquesta violència sobre els homes. De fet, busca superar aquesta lògica de poder i vetlla per a què totes les persones tinguem els mateixos drets i per tenir relacions on ens cuidem en igualtat de condicions. També ens dona ales per ser qui som independentment del que es considera que ha de ser un home o una dona. El feminisme busca crear un nou món que es construeix en els petits actes del dia a dia.

Si vols formar-ne part, escriu-nos a santpolfeminista@gmail.com i segueix-nos a [@santpolfeminista](https://www.instagram.com/santpolfeminista) per veure què anem fent.

LA MARIA PAULÍS I ROURA O “LA TETA DEL CENTRE”

En el mes de la dona, recordem la figura d'aquesta emprenedora santpolenca, ànima d'un dels locals més emblemàtics de Sant Pol: el Cafè *El Centre*.

Cristina Bosch i Prat

Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar

Magí Paulís i Roura i Marta Roura i Pujol, pares de la Maria

La Maria va morir el 19 de setembre de 1904 a l'edat de 59 anys, però el Cafè El Centre va perdurar encara durant més d'un segle, esdevenint un dels establiments més antics de Catalunya

La Maria nasqué a Sant Pol el 30 de juny de 1845, del matrimoni entre Magí Paulís Roura, empresari, i la també santpolenca Marta Roura Pujol. No coneixem massa detalls de la seva vida, excepte que fou la gran de cinc germans i que la família vivia al carrer Manzanillo.

El 4 de maig de 1876, quan tenia 31 anys, es casà amb Ramon Roura, àlies “el californià”, que llavors tenia 50 anys, però no van tenir fills i el matrimoni durà ben poc, atès que el marit va morir tan sols quatre anys després.

Ramon Roura Martí vivia amb el seu germà Agustí a Montevideo i treballava en una empresa de construcció naval, junt amb altres santpolencs. A causa de la Guerra Civil d'Uruguai, decidiren fer-se un pailebot i viatjar cap a Califòrnia, passant per l'estret de Magallanes. Alguns es quedaren allà, però en Ramon i l'Agustí decidiren tornar cap a Sant Pol sobre els anys 60 del segle XIX. Vivien al carrer Nou i en Ramon, que aviat va ser conegut amb el sobrenom d' “el californià”, feia de pescador. L'any 1865, en una època en què es començaven a popularitzar els cafès, amb taules per fer conversa i sales de jocs, es féu càrrec del billar que havia engegat Josep Feliu, tres anys abans, al carrer de Mar.

A partir del seu matrimoni amb en Ramon, la Maria passà a encarregar-se també del negoci i la família la va anomenar “La teta del Centre”. En Ramon va morir, per causes naturals, el 17 de juny de 1880 i la Maria es va veure obligada a fer-se càrrec de l'establiment per tal de tirar-lo endavant. Va ser ella qui donà d'alta per primera vegada i de forma oficial un “café” en aquell local del carrer de Mar. Així, la trobem inscrita amb el nom del seu marit, com a “Ramon Roura, su viuda”, a la *Contribució Industrial i de Comerç*, un impost estatal, que pagaven tots els establiments. L'any 1882 hi apareix ja com a “Roura Maria, viuda”, però com que necessitava ajuda, ben aviat entrà en la gestió del negoci en Gaspar Vives, un teixidor que havia vingut de Vilassar i que hi donà d'alta una

botiga de venda de cerveses i gasoses. Malgrat la Maria ja no constava com a propietària oficial del cafè, tothom a Sant Pol el coneixia com l'establiment de la Viuda de Roura, cosa que figura, fins i tot, als llibres d'actes del Ple Municipal.¹

Gràcies als padrons d'habitants, sabem que la Maria va continuar vivint sola al mateix lloc on hi tenia el negoci, que corresponia al número 18 del carrer de Mar, almenys fins l'any 1894. També coneixem que la "teta del centre" s'enduia al bar cada tarda el fill d'en Victoriano Sauleda, el petit Antoni: *Su tía María se lo lleva al café todas las tardes y allí se entretiene con fichas o cartas viejas (...).*²

L'any 1902 la Maria havia tornat a viure al domicili familiar del carrer Manzanillo, junt amb el seu germà i la seva cunyada, que tampoc tenien fills. El seu pare, de 82 anys, encara vivia i segurament ella també ajudava a tenir-ne cura. La Maria va morir el 19 de setembre de 1904 a l'edat de 59 anys, però el Cafè El Centre va perdurar encara durant més d'un segle, esdevenint un dels establiments més antics de Catalunya.

Pueblo de San Pol de Mar.

Padron de los contribuyentes por contrib. Industrial

Ord.	Nombres y Apellidos	Industria o Propio	Domicilio Calle	Nº
1	Serra Sala, Francisco	Café	Mar	30
2	Roura Maria Viuda	Idem	Idem	18
3	Dualart Francisco	Tienda de comestibles	Iglesia	16
3	Roca Pages Teresa	Idem	Brucva	25
5	Salló Ferrer José	Idem	Plaza	"
6	Vidal Salvador	Idem	Idem	21
7	Ylla Riquell Pedro	Idem	Jeria.	14
8	Ginesta Cristina	Portante	Plaza	"
9	Lloveras José	Idem	Manja	25
10	Castella Juan	Tienda de Abacaria	Mar	17
11	Ribas Mariano José	Idem	Manja	"
12	Roura Agustín	Idem	Brucva	11
13	Roca Salvador	Idem	Idem	"
14	Niladesvall Joaquín	Idem	Idem	32
15	Más Erriola	Tienda de vino y agua, al Pie	Piera	4
16	Lloveras Vivas José	Establecimiento de Carnes	Manzanillo	"
17	Roura Maria Viuda	Una mesa de billar	Mar	18
18	Serra Juan Joaquín	Idem	Idem	30
19	Adaloch Jaime	Siete telas estamadas	Corcusa	"
20	Burco Chomengoly Compañia	Veinte y ocho yd. de	San Pol	1
21	Lloveras Rey Pedro	Quatro Idem	Idem	"
22	Nogués José	Idem	Idem	"

Contribució Industrial i de Comerç de 1882 on hi apareix com a "Roura Maria, viuda"

Bibliografia i webgrafia

- ☛ Sauleda Parés, Pere; Sauleda Parés, Jordi (2018). Altres apunts i retalls, *El Sant Pol d'ahir i de sempre*. Sant Pol de Mar.
- ☛ Sauleda Parés, Pere; Sauleda Parés, Jordi (2000). *El Sant Pol de l'avi*. Sant Pol de Mar.

Fonts documentals

- ☛ Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar
- ☛ Arxiu Pere Sauleda

¹Actes del Ple (18-11-1883)

²Correspondència de Victoriano Sauleda (25-10-1893)

ELS CEDRES

Joan Mestres
Tècnic forestal i del medi natural

Ester Sauleda
Fotografies

Els cedres formen part de la família de les coníferes juntament amb els pins i moltes d'altres espècies com ja vam comentar en el darrer *ENS*, on vam esmentar aquest gran grup botànic.

Grans arbres de fulla persistent que arriben a 40-50 m d'alt i excepcionalment a 60 m. El tronc arriba a tenir 3 metres de diàmetre.

Posseeix un port cònic fins al 40 anys, a partir d'aleshores adquireix un creixement més aviat cilíndric, similar al gènere dels Avets en edat adulta. Pot arribar a viure més de 1.000 anys.

Existeixen diverses espècies de cedres arreu del món, però els més coneguts són:

El cedre del líban (*cedrus libani*), el cedre atlàntica (*cedrus atlántica*) i el cedre d'himalaia (*cedrus deodara*).

Els cedres han estat considerats símbols de força, resistència i eternitat en moltes cultures. En l'antiguitat, eren molt valorats per la seva fusta, famosa per la seva fragància agradable que fa d'insecticida natural i per la seva resistència a la descomposició i a l'exterior, una fusta molt durable que s'utilitzava per a fer tot tipus de mobles, canoes, caixes d'emmagatzematge, etc... fins i tot en l'antic Egipte s'utilitzava en la construcció de temples i vaixells, simbolitzant la connexió entre el món terrenal i el diví.

Els cedres són arbres versàtils que proporcionen una gran varietat de productes útils.

En algunes cultures, parts dels cedres també s'han utilitzat en medicina tradicional per les seves propietats antiinflamatòries i antimicrobianes, se'n fan olis essencials.

Com tots els arbres tenen un paper important en els ecosistemes on creixen ja que proporcionen refugi i aliment per a diverses espècies d'animals i ajuden a mantenir l'equilibri del sòl, no només això, sinó que tenen un valor emocional i simbòlic per a moltes persones, la seva presència pot aportar tranquil·litat i connexió amb la natura, tant important per el nostre benestar.

A la nostra vila tenim alguns exemplars de cedres concretament del cedre d'Himalaia (*cedrus deodara*) El nom de l'espècie *Deodara* deriva del sànscrit *devadāru*, "fusta divina", compost de *deva* (déu) i *dāru* (fusta).

Fins fa unes setmanes gaudíem de la companyia d'un dels més formosos, un cedre amb un port majestuós que es trobava al barri de l'Hotel, just al costat de les escales i del parc infantil.

Desgraciadament a Catalunya i al Maresme especialment, perdre patrimoni es força comú i la nostra vila no es cap excepció.

El Dimecres 26 de Març de 2025 el cedre de la placeta de l'hotel va ser talat i trossejat.

Suposo que en els darrers dies ja n'heu sentit a parlar, aquest cedre junt amb un altre que es troba a uns 25 m a la banda nord van ser plantats al mateix temps, fa uns 40 o 50 anys quan es va arreglar el torrent i es va fer la plaça.

Prendre decisions mai es fàcil i menys quan afecten a tot un poble, però hem de tenir en compte que les coses que es fan malament des d'un principi tard o d'hora porten conseqüències, probablement fa 40 o 50 anys no teníem els coneixements òptims per saber quin seria el futur d'aquest pobre cedre, i ara ens trobem amb els errors del passat, la meua opinió com a tècnic forestal es que un dels errors principals que es van cometre quan va ser plantat va ser fer un banc d'obra circular al peu de l'arbre, que va condicionar molt les seves arrels superficials i va provocar que es formessin les deformitats que es podien apreciar, un altre dels errors, com es habitual, són les podes excessives que probablement van fer que s'inclinés per buscar el sol.

Malauradament en aquesta societat tant intoxicada de pors i inseguretats les gestions que fem davant dels problemes que se'ns presenten moltes vegades ens porten a fer les coses sense reflexionar-hi massa, trobar alternatives a vegades no es fàcil, i defensar aquells que no es poden defensar tampoc ho és.

Penso que una societat avançada i respectuosa amb els éssers vius que ens envolten, hauria de tenir els coneixements i les eines necessàries per fomentar sempre que es pugui, la vida.

Per la meua experiència en el sector, la caiguda natural d'un arbre normalment ve donada per el seu evident mal estat de salut i/o per la climatologia adversa del moment, (llamps, vent, pluja abundant, incendis, esllavissaments etc..). Tenint en compte això, i que la lògica i l'instint de supervivència ens diu que quan fa mal temps es millor quedar-se a casa o a cobert, la probabilitat de caiguda d'un arbre de manera natural sobre un animal o persona es força remota.

Aquest article no te la finalitat de jutjar les decisions preses sino donar un punt de vista diferent, buscar un punt de reflexió i obrir les mires en les decisions que haurem de prendre en un futur.

JOSEP BOFILL ENS CONVIDA A MIRAR EL NOSTRE INTERIOR AMB "GEMECS DE LA TERRA"

El Museu de Pintura de Sant Pol acull, del 21 de juny al 28 de setembre, aquesta exposició de l'escultor i pintor Josep Bofill i Moliné qui, en el transcurs de la seva dilatada trajectòria, ha experimentat amb gran diversitat de materials escultòrics –com ara resina, ferro, ciment o bronze–, així com amb diferents procediments pictòrics que sovint utilitzen tècniques mixtes.

Joan Rosero, pel text
Antoni Bofill, per les imatges

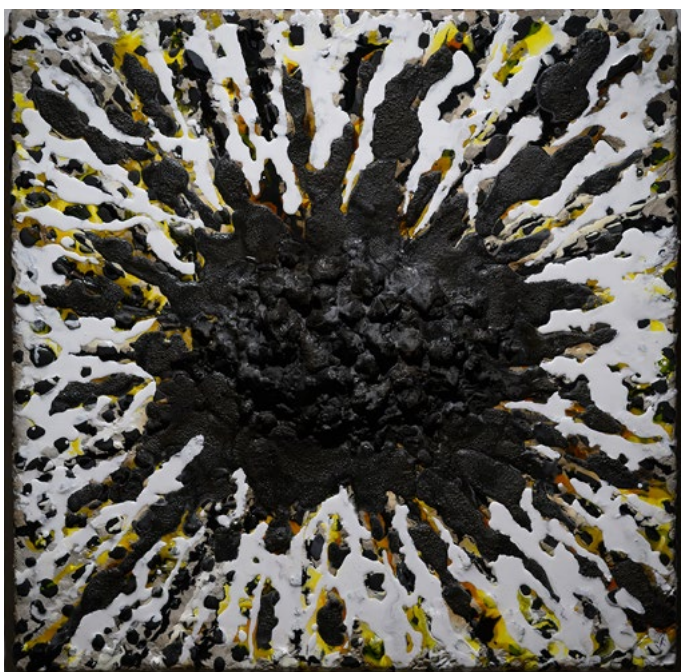

El Museu de Sant Pol de Mar acollirà l'exposició "Gemecs de la Terra", una instal·lació plàstica de l'artista Josep Bofill (1942) que explora la relació entre la matèria, el so i l'experiència emocional de l'espectador. Reconegut per la seva trajectòria en pintura i escultura, Bofill presenta una obra que va més enllà de l'exposició convencional, proposant un espai que envolta, transforma i sobretot vol crear una connexió amb el visitant per a que no sigui només un espectador sinó que se senti part de l'experiència.

"Gemecs de la Terra", comissionada per Sandro Martín i Abel Pruñonosa, i amb la col·laboració de Jordi Salvadó (tècnic de so) i Jaume Coscollar (assessor de muntatge), es construeix a partir de textures materials, gràcies a la tècnica amb resines, terres i pigments de Bofill, i una atmosfera sonora creada en col·laboració amb el músic Raül Costafreda. La combinació de sons i matèries genera una experiència que orbita entre la calma i la tensió, buscant provocar en l'espectador una emoció reflexiva davant de fenòmens que poden semblar dramàtics però també fascinants.

Com que és el plàstic un dels principals problemes que amenaça el planeta, s'utilitzarà com a envoltura, literalment, cobrint tota la sala del mateix, fet que farà que tot aquell que visiti el Museu de Sant Pol quedi inmers dins d'un espai quasi apocalíptic en el què aquest material ha guanyat la batalla a la terra, mitjançant la percepció de l'entorn, transformant la manera com la llum, el so i la matèria interactuen amb els sentits.

Bofill juga amb la contradicció de les emocions antagòniques: així com podem sentir-nos segurs dins de casa mentre

fora plou intensament, la instal·lació convida l'espectador a experimentar la fragilitat i la protecció alhora, generant una sensació de confinament i llibertat simultània.

Tot i que pot recordar una experiència immersiva, "Gemecs de la Terra" no busca la immersió per si mateixa, sinó l'impacte emocional i la reflexió. L'objectiu no és saturar l'espectador i els seus estímuls, sinó aconseguir crear un espai per a la introspecció i la sensibilització sobre la percepció que tenim del nostre entorn.

L'exposició al Museu de Sant Pol de Mar convida a una reflexió profunda sobre com processem la realitat i quines emocions escollim sentir o ignorar. Som part de la matèria o només espectadors passius d'aquesta?

Amb "Gemecs de la Terra", Josep Bofill aconsegueix transformar l'espai museístic en un gran escenari on les textures provoquen emocions, el so ens envolta i ens eleva i la realitat passa a formar part d'un segon pla, per traslladar-nos al nostre interior. Una experiència poderosa, introspectiva i profundament humana.

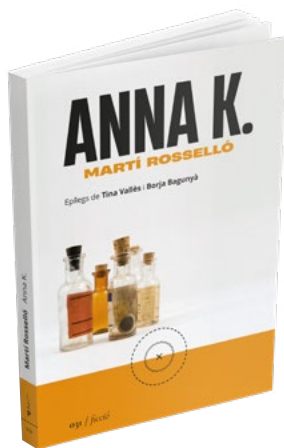
VA DE LLIBRES

Apunta't a la llista de distribució de recomanacions lectores!

Si vols rebre al teu mòbil les recomanacions de la Biblioteca de Sant Pol, envia la paraula llibres al número 661 874 108, i un cop al mes rebràs un whatsapp amb tres propostes de lectura.

ADULTS

Anna K
Martí Rosselló
La Segona Perifèria, 2025

«Anna K.» és un llibre difícil d'explicar, hi passen tantes coses, tan inversemblants i a la vegada, tot és tan quotidià que no saps ni per on començar. «Anna K.» és un llibre ple de situacions sòrdides, assassinats, venjança, incest, desaparicions, situacions rocambolesques, però narrat amb un to plàcid i tranquil, fugint de la sang, el fetge i la foscor, contraposant tot això que passa, però amb una llum càlida que fa que t'hi vulguis quedar per entendre qui és tot aquell aplec de personatges que darrere de la seva vida quotidiana, el surrealisme domina les seves vides.

[Recomanació feta per Marta Cava]

ADULTS

Tothom a la meva família ha matat algú
Benjamin Stevenson
Columna, 2023

Benjamin Stevenson és un humorista guardonat i escriptor de novel·la negra australiana. «Tothom a la meva família ha matat algú» es la seva tercera novel·la i on barreja aquests dos gèneres: policíac i humor, en una lectura.

Ja sabem que les reunions familiars no sempre venen de gust i menys, quan son d'un cap de setmana a la muntanya i quan la teva pròpia família es sent traïda per tu i no et mira amb bons ulls. I si a més a més, afegim un cadàver, ja tenim una bona trama. Així es com l'Ernie, en clau de comèdia i molta ironia intentarà resoldre el que ha passat. Serà, com sembla ser habitual, que l'assassí sigui algú de la seva família?

ADULTS

Fugint dels camps de blat
Mercè Saurina
Editorial Empúries, 2024

És una novel·la curta on la Mercè Saurina ens convida a fer un viatge (metafòric i literari) al costat de la Clara, una noia nascuda a l'Empordà que s'ha passat la vida fugint de les pors i les responsabilitats assumides (justa o injustament) des de ben petita. El viatge de tornada de Noruega cap a l'Empordà, ens servirà per conèixer la vida de la Clara, les seves renúncies, les seves pors i les seves reconciliacions. Tothom en algun moment ha fugit d'alguna cosa, la Clara ha de decidir si torna i s'hi enfronta, o es queda a Noruega i no cura les ferides.

Entrena la teva

Passatemps literaris

MENT

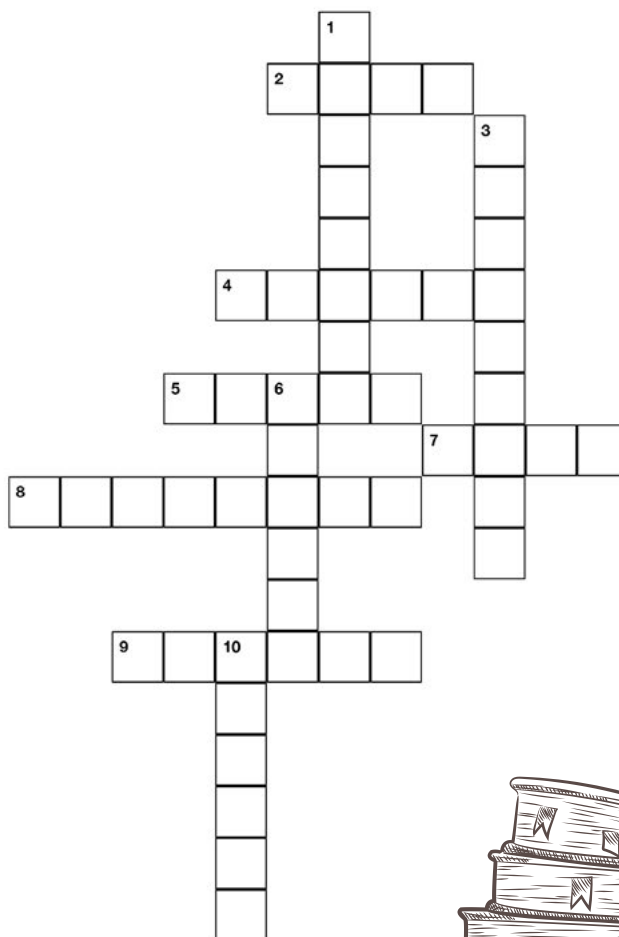

Horitzontal

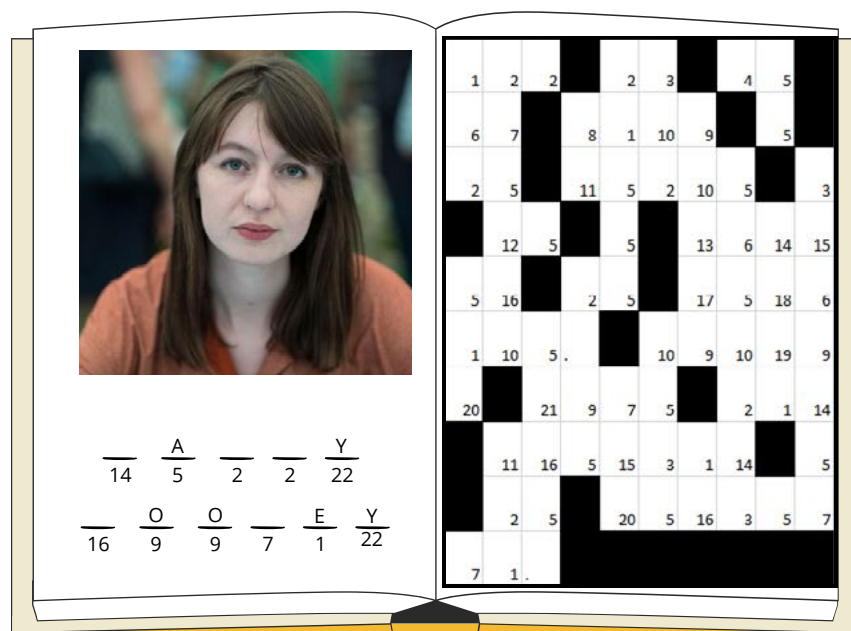
2. Autora de La Classe de Grec i premi Nobel de literatura 2024
4. Cuando Era Divertido conocer Lo Que Encontré Bajo El Sofá (cognom)
5. Qui s'ha comprat un Passatge Al Nou Món? (cognom)
7. No es dedica a cuidar ramats d'ovelles, però sí a vigila La Mala Dona (nom)
8. Nom de la guanyadora del premi planeta 2023
9. El Cel No És Per Tothom ni a l'Estiu, Primavera, Etcètera (cognom)

Vertical

1. Autora del llibre que passa a la nova República de Gilead (nom)
3. Quan es pentina, porta sempre un llaç a La Trena (cognom)
6. Nom d'autora badalonina que coneix L'Alegria De Viure
10. Nom de l'autor de la novel·la policíaca El Cuco de Cristal

Trasllada cada lletra al número que li correspon a la graella i podràs llegir un fragment del llibre *Gent normal* i conèixer el nom de l'autora que el va escriure.

ESTRI RODÓ PER POSAR-HI MENJAR

8 2 5 10

LLOC TANCAT AMB REIXES.
SOVINT HI HA OCELLS

11 5 13 3 5

EL DE BERLÍN, VA CAURE

20 6 16

A L'HIVERN, N'HAURIA DE FER

4 16 1 21

Projectes clau per a un Sant Pol millor

Les obres de la plataforma única avancen a bon ritme i esperem poder tenir un carrer Consolat de Mar pacificat per al gaudi de tothom. Des del govern de JUNTS volem traslladar el nostre agraïment als veïns i veïnes afectats per aquestes obres, així com als comerços de la zona, i a la comprensió i paciència que estan mostrant.

Durant aquest 2025 també centrarem els nostres esforços en altres projectes, com per exemple la nau de la brigada, que s'ha de construir al solar que es va adquirir per aquest fi ara fa poc menys de dos anys. D'aquesta manera tindrem un espai òptim per al personal de Serveis Municipals, on es podrà emmagatzemar tant la maquinària com els vehicles que fan servir en el seu dia a dia. A més, aquest trasllat suposarà l'alliberament del Sindicat, que es podrà fer servir per a altres usos.

D'altra banda, el canvi de la coberta del Pavelló Municipal, un equipament que requereix aquesta millora per tal d'oferir unes instal·lacions idònies per als diferents esports que s'hi practiquen. Aquesta és la primera fase del projecte, ja que més endavant s'instal·laran plaques fotovoltaiques a la coberta del pavelló per tal de millorar la sostenibilitat dels equipaments municipals de Sant Pol.

I un altre projecte que hauria de començar ben aviat és la instal·lació d'una estació depuradora (EDAR) a Roques Blanques, una obra molt necessària per a garantir un correcte tractament de les aigües residuals que es generen en aquesta zona de Sant Pol.

Des del govern, la nostra feina és tirar el poble endavant per a tots els santpolencs i les santpolenques, i treballarem per tal que aquests projectes vegin la llum com més aviat millor per fer de Sant Pol un poble millor.

**ESQUERRA
REPUBLICANA**

El pressupost, allò tan desconegut pel govern de Junts

“Definició de pressupost: *Un pressupost és un pla financer detallat que projecta els ingressos i despeses d'una entitat durant un període determinat, generalment un any. És una eina essencial per a la gestió econòmica, ja que permet planificar i controlar els recursos financers.*”

Volíem començar posant la definició de pressupost, per si algú amb certa responsabilitat al nostre ajuntament, n'ha extraviat el significat.

Al moment del tancament d'aquesta tribuna (finals de març), sembla ser que el govern de Junts no té previst portar els pressupostos del 2025 en la sessió plenària de març. Per tant, ens n'anem a l'abril com a molt aviat.

La incapacitat manifesta del govern municipal fa que encara no tinguem proposta de pressupost pel 2025 i això hauria de generar una situació preocupant al municipi, però suposo que hi ha certa resignació o desconeixement. Esquerra Republicana durant l'últim any i mig, hem recordat i hem fet evident que la gestió econòmica del govern municipal ha estat nefasta, amb una clara absència de direcció i planificació. El pressupost del 2024, que havia de ser una eina clau per impulsar les inversions necessàries, no ha complert les expectatives. Les inversions previstes no s'han executat, o han començat tard i malament. A més, els capítols corrents del pressupost ja han començat l'any 2025 amb un dèficit de 300.000€ en factures pendents de pagament del 2024. Aquesta situació posa de manifest la falta de control i previsió en la gestió dels recursos municipals, generant preocupació i desencís als grups municipals.

Dels dos projectes estrella del govern, la recollida d'escombraries i la plataforma única, el primer encara se l'espera i el segon va tard i malament. Aquesta situació evidencia la incapacitat de l'administració per complir amb les seves promeses i gestionar eficientment els recursos públics. És urgent que el govern municipal prengui mesures per corregir aquesta situació, i hauria d'establir una planificació financera rigorosa i transparent que permeti recuperar la confiança, almenys, d'algun dels grups municipals.

Malauradament, esperar que el govern redirigeixi el rumb és una utopia i Esquerra Republicana te 0 confiança en la capacitat de Junts de dissenyar, planificar i executar cap projecte beneficiós per Sant Pol i la seva ciutadania.

Amb nosaltres que no hi comptin, hem avisat amb temps i forma i en moltes ocasions i no se'ns ha escoltat. Com diu el refrany, “cadascú recull el que sembla”.

Salut i república!

Pressupostos 2025: Compromís, Transparència i Acció

Els pressupostos del 2024, presentats per la coalició de Junts, van ser aprovats gràcies a Més Sant Pol, en contraposició als vots en contra de tota la resta dels partits de l'oposició. L'aprovació d'aquell pressupost no va ser un xec en blanc, sinó un vot de confiança en un govern en minoria en el seu primer any de mandat.

És preocupant que, després d'haver facilitat aquella decisió crucial, el govern no hagi complert amb el pressupost aprovat l'any passat. La manca de planificació i l'execució deficient dels projectes i inversions plantegen un futur d'incertesa per al nostre poble.

Cal destacar que el vot favorable o contrari de Més Sant Pol als pressupostos d'enguany dependrà de la idoneïtat de la proposta presentada pel govern; en cap cas es podrà atribuir al nostre partit la no aprovació, ja que aquesta recau exclusivament en la capacitat del govern per presentar una proposta adequada. Tot i estar a l'oposició, hem demostrat altura de mires i responsabilitat política, anteposant els interessos dels santpolencs i santpolenques als interessos partidistes, com recull el nostre lema "Més poble, menys partit".

La nostra proposta és clara: una administració que transformi les promeses en accions concretes, amb un projecte ben definit basat en la planificació, l'ordre i el compliment estricte del que s'ha planificat i pressupostat. Amb objectius clars, calendaris realistes i execució efectiva, reclamem que els recursos es destinin amb criteri a la millora de la qualitat de vida i el benestar social, assegurant serveis públics eficients, fomentant el desenvolupament econòmic local i potenciant la seguretat, la neteja, la millora d'asfaltats, el suport a entitats i l'optimització dels equipaments municipals, entre d'altres.

Més Sant Pol aposta per un poble amb visió de futur i respecte a l'essència del nostre passat. Demanem responsabilitat al govern per aconseguir-ho.

MÉS POBLE, MENYS PARTIT.

L'únic poble del Maresme sense pressupostos

L'any 2024 el govern en minoria de Junts aconsegueix aprovar els pressupostos el 20 de març amb el suport de Més Sant Pol, tot i els vots en contra de la CUP i ERC. Amb 6 regidors amb dedicació completa no van poder treballar un pressupost a temps, és a dir abans de començar l'any.

Aquest any la cosa no millora, som a finals de març i tot just hem vist un primer esborrany de pressupostos. No sabem si el govern ja té el suport d'algun grup, o si farà com ja hem vist altres cops que es presenta al ple sense saber si podrà aprovar-los. Per entendre la gravetat del cas només cal recordar que som l'únic municipi del Maresme sense pressupostos aprovats, a excepció de Vilassar de Mar que es troba immers en una crisi de govern.

Nosaltres com sempre votarem després d'analitzar les prioritats del govern a l'hora de fer el pressupost, així com les formes i terminis. El problema no és només que anem tard, aquest pressupost ja neix coix perquè fa poques setmanes el govern va haver de fer un reconeixement extrajudicial de crèdit de més de 300.000 € de pagaments corresponents al 2024. Això vol dir que gairebé un 8,5% del pressupost de capítol 2 (despeses corrents) el passem d'un any a l'altre, o bé per manca de planificació o bé de manera intencionada, un fet que encara seria més greu.

El Pressupost Municipal és el pla de treball anual d'un Govern, segurament el document més important que pot aprovar el ple, i sense això només es pot improvisar. Però a hores d'ara no ens hauria de sorprendre gaire, recordem que aquest govern amb el suport de Més Sant Pol va anul·lar el concurs de la millora del servei de recollida de residus a mitjan 2023 amb l'excusa de millorar-lo. On som ara? Anem prorrogant l'antic contracte i encara no sabem quan es licitarà aquest suposadament millorat servei de recollida.

Demanem si us plau que els regidors es dediquin a fer política, és a dir: a governar, marcar prioritats, donar directrius polítiques, fer els pressupostos... i no tant a fer actes de cara a la galeria o a fer feines que haurien de fer els tècnics.

AGENDA TRIMESTRAL

Per a informació més detallada i actualitzada, consulteu l'agenda del web municipal (www.santpol.cat)

ABRIL

Dimarts 15 d'abril
Club Tennis Sant Pol
Casal esportiu de Setmana Santa
Organitza: Tennis i Pàdel Academy F&M team

Dilluns 21 d'abril 11 h
Ermita de Sant Pau
Missa a Sant Pau amb motiu de Pasqua Florida

Dimecres 23 d'abril
Plaça de l'Estació
Diada de Sant Jordi
Venda de llibres i roses durant tot el dia

Dissabte 26 i diumenge 27 d'abril
Plaça Anselm Clavé (plaça de l'Hotel)
13a Fira del Maresme d'artesans del formatge i de pastor
Organitza: Penya Xindries

Dissabte 26 d'abril, 11 h
Biblioteca Can Coromines
Entrega de premis del Concurs de Punts de llibre

Dissabte 26 d'abril, 19.30 h
Ermita de Sant Pau
Concert de la Coral Laetare
Taquilla inversa per col·laborar al manteniment de l'ermita

Dilluns 28 d'abril, 17.30 h
Ca l'Arturo
Ficció en joc
Descobrim jocs i maneres de jugar... diferents!

MAIG

Dissabte 10 de maig
Plaça Torrent Arrosser
Fira de la Maduixa

Dimarts 13 de maig, 11 h
Ermita de Sant Pau
Missa a Sant Pau amb motiu de la Mare de Déu de Fàtima

Dissabte 17 de maig
Parc del Litoral
4a Trobada de vehicles clàssics
Organitza: Clàssics Sant Pol

Diumenge 18 de maig
Carpa del Parc del Litoral
Volades Santpolenques

Dissabte 24 de maig
Carpa del Parc del Litoral
2n Frik'n'Dau
Festival de jocs de taula
Organitzat per Sant Pol Jocs

Dissabte 24 de maig, 20 h
Centre Cultural i d'Esbarjo
49è Festival Jazz Galet Club
Edu Ferrer & Joan Chamorro Trio
Frank Sinatra Tribute
Venda d'abonaments a www.penyaxindries.cat

Dissabte 31 de maig, 20 h
Centre Cultural i d'Esbarjo
49è Festival Jazz Galet Club
Teo Tenors Quintet
Venda d'abonaments a www.penyaxindries.cat

JUNY

Dissabte 7 de juny
Plaça de la Vila i carrers de la Vila
Fira d'Indians

Dissabte 7 de juny, 20 h
Centre Cultural i d'Esbarjo
49è Festival Jazz Galet Club
New Orleans Horny Gators
Venda d'abonaments a www.penyaxindries.cat

Dijous 12 de juny, 22 h
Carrer Abat Deàs
Goigs de Sant Antoni
Tradicional cantada amb acompanyament dels músics de la vila

Dijous 19 de juny, 12 h
Ermita de Sant Pau
Missa amb motiu de Corpus Christi

Dilluns 23 de juny, 23 h
Plaça de La Punta
Revetlla de Sant Joan

Dissabte 28 de juny
Festes de Sant Pere 2025
Vegeu programes a part

Diumenge 29 de juny
Festes de Sant Pere 2025
Vegeu programes a part

VOLS ESTAR AL DIA DE TOT EL QUE PASSA A SANT POL?

Apunta't al nou canal de
WhatsApp Municipal

Escaneja aquest QR i parla amb nosaltres.

93 760 0451

